

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

4 april 2003

VERZOEKSCRIFT

**betreffende de gelijkshakeling van successierechten
ingevolge artikel 50 van het Wetboek der Successierechten**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heren Etienne Van Vaerenbergh en Mathieu Boutsen**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Marc van den Abeelen.

Vaste leden :

mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, de heren Johan De Roo, Erik Matthijs, Eric Van Rompuy ;

de heren Frans De Cock, André Denys, Stefaan Platteau, Marc van den Abeelen ;

de heren Mathieu Boutsen, Herman De Reuse, Roland Van Goethem ;

de heren Lucien Suykens, Bruno Tobback ;

de heer Ludo Sannen ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Plaatsvervangers :

de heren Gerald Kindermans, Boudewijn Laloo, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Johan Weyts ;

de heren Marc Cordeel, Marino Keulen, Jul Van Aperen, Francis Vermeiren ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Jean Geraerts, Christian Verougstraete ;

de heren Gilbert Bossuyt, Guy Swennen ;

de heer Jos Geysels ;

de heer André-Emiel Bogaert.

DAMES EN HEREN,

A. Procedure

Op 22 november 2002 diende mevrouw Adelina Cauwels een verzoekschrift in betreffende de gelijkshakeling van successierechten ingevolge artikel 50 van het Wetboek der Successierechten.

Op 27 november 2002 werd het verzoekschrift ontvankelijk verklaard en voor verdere behandeling doorverwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft tijdens de regeling van de werkzaamheden van de Commissie op 5 december 2002 beslist de verzoekster te horen over haar verzoekschrift.

De verzoekster ging niet in op de uitnodiging van de Commissie.

Op dinsdag 25 maart 2003 heeft de Commissie dan ten gronde het verzoekschrift behandeld.

B. Inhoud van het verzoek

De verzoekster schrijft in haar verzoekschrift de intentie te hebben een niet onbelangrijk deel van haar nalatenschap te legateren aan haar stiefkleinkinderen. De verzoekster beschouwt hen immers als haar kleinkinderen en heeft er dezelfde affectie voor.

De verzoekster heeft vastgesteld dat artikel 50 van het Wetboek der Successierechten de tarieven van verkrijgingen door stiefouders en stiefkinderen gelijkstelt met verkrijgingen in rechte lijn, maar verder niets bepaalt met betrekking tot de verhouding stiefgrootouders en stiefkleinkinderen.

De verzoekster vraagt dan ook een wijziging van dit artikel 50 van het Wetboek der Successierechten in overweging te willen nemen, opdat haar stiefkleinkinderen geen rechten zouden betalen als vreemden (tarieven van 45 tot 65 %).

C. Bespreking

Beschouwingen van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening

– *Maatregelen genomen tijdens de huidige legislatuur inzake de successierechten*

Tijdens de huidige legislatuur zijn er heel wat maatregelen genomen die ertoe strekken het voordelige tarief "rechte lijn" uit te breiden naar bepaalde categorieën verkrijgers :

- sedert 1 januari 2001 worden samenwonenden (samenwonenden met een samenlevingscontract, maar ook feitelijk samenwonenden) met gehuwden gelijkgesteld ;
- sedert 1 januari 2002 worden verkrijgingen tussen stiefouders en stiefkinderen onderworpen aan het tarief "rechte lijn" en bovendien hoeft de biologische ouder niet gehuwd te zijn met de stiefouder – ze kunnen ook samenwonend zijn ;
- vanaf 1 januari 2003 worden ook verkrijgingen tussen zorgouder en zorgkind aan het tarief "rechte lijn" onderworpen.

Vanaf 1 januari 2002 kunnen alle legaten aan kleinkinderen van de wettelijke rechtenverminderingen voor bescheiden verkrijgingen genieten.

Vanaf 1 januari 2003 kunnen zwaar gehandicapten van een abattement genieten. Deze maatregel komt vooral jonge gehandicapten, met een verminderd verdienvermogen, ten goede.

Al deze maatregelen tonen aan dat de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement zeer bezorgd zijn over een humane en redelijke benadering van bepaalde situaties.

– *Analyse van het voorliggend verzoekschrift*

Men kan echter niet eindeloos blijven uitbreiden. Op de lange duur heeft iedereen met iedereen wel ergens een aanknopingspunt zodat alle verkrijgingen aan het laagste tarief worden onderworpen. Dit zou tot gevolg hebben dat het geheel budgettair onbetaalbaar wordt.

Indien een uitbreiding tot stiefkleinkinderen toch zou worden overwogen, dient toch eerder de categorie zorgkleinkinderen in aanmerking te komen.

Zoals al eerder gesteld, is in het programmadecreet tot begeleiding van de begroting 2003 een bepaling opgenomen waardoor een verkrijging tussen personen waartussen een relatie van zorgouder en zorgkind bestaat of heeft bestaan, gelijkgesteld wordt met een verkrijging in de rechte lijn.

Zulk een relatie wordt geacht te bestaan of te hebben bestaan wanneer iemand, vóór de leeftijd van eenentwintig jaar, gedurende drie achtereenvolgende jaren bij een andere persoon heeft ingewoond en gedurende die tijd hoofdzakelijk van die andere persoon of van deze en zijn levenspartner samen, de hulp en verzorging heeft gekregen die kinderen normaal van hun ouders krijgen.

Het is evident dat deze “zorgrelatie” enerzijds en het “stiefouderschap” anderzijds elkaar voor een stuk kunnen overlappen. Een relatie stiefouder-stiefkind die ontstaat vooraleer het kind de leeftijd van eenentwintig jaar heeft bereikt, zal ook voldoen aan de omschrijving van zorgrelatie.

Een verschil is dat de zorgrelatie moet bestaan vooraleer het kind de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt, terwijl het stiefouderschap nog kan ontstaan op latere leeftijd.

Bijvoorbeeld : een zestigjarige heeft een moeder van vijftientig. De vader is vooroverleden. De moeder hertrouwt. De nieuwe echtgenoot is de stiefvader van de zestigjarige. Als deze nieuwe echtgenoot zou overlijden zullen verkrijgingen tussen stiefouder en stiefkind onderworpen worden aan het tarief "rechte lijn". De vraag is of dit nu moet uitgebreid worden naar kinderen van stiefkinderen ?

Het voorbeeld geeft aan dat de relatie tussen stiefouder en stiefkind en dus ook stiefkleinkind niet evident is.

De minister concludeert dat, gezien :

- de hoger genoemde decretale versoepelingen ;
- het gevaar dat schuilt in het hoger genoemde voorbeeld ;
- de vaststelling dat dit niet eindeloos kan doorgaan zonder het budgettaire evenwicht in het gedrang te brengen ;

hij van mening is de Commissie te moeten aanbevelen het verzoekschrift af te wijzen.

D. conclusie

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting beslist eenparig met 8 stemmen het verzoekschrift van mevrouw Adelina Cauwels af te wijzen omdat :

1° tijdens de huidige legislatuur er heel wat maatregelen zijn genomen die ertoe strekken het voordelige tarief "rechte lijn" uit te breiden naar bepaalde categorieën verkrijgers :

- sedert 1 januari 2001 worden samenwonenden (samenwonenden met een samenlevingscontract, maar ook feitelijk samenwonenden) met gehuwden gelijkgesteld ;
- sedert 1 januari 2002 worden verkrijgingen tussen stiefouders en stiefkinderen onderworpen aan het tarief rechte lijn, en bovendien hoeft de biologische ouder niet gehuwd te zijn met de stiefouder, ze kunnen ook samenwonend zijn ;
- vanaf 1 januari 2003 worden ook verkrijgingen tussen zorgouder en zorgkind aan het tarief "rechte lijn" onderworpen ;

Vanaf 1 januari 2002 kunnen alle legaten aan kleinkinderen van de wettelijke rechtenverminderingen voor bescheiden verkrijgingen genieten.

Vanaf 1 januari 2003 kunnen zwaar gehandicapten van een abattement genieten. Deze maatregel komt vooral jonge gehandicapten, met een verminderd verdienvermogen, ten goede.

Al deze maatregelen tonen aan dat de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement zeer bezorgd zijn over een humane en redelijke benadering van bepaalde situaties.

2° men echter niet eindeloos kan blijven uitbreiden. Op de lange duur heeft iedereen met iedereen wel ergens een aanknopingspunt zodat alle verkrijgingen aan het laagste tarief worden onderworpen. Dit zou tot gevolg hebben dat het geheel budgettair onbetaalbaar wordt.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Etienne

Marc

VAN VAERENBERGH VAN DEN ABELEN

Mathieu BOUTSEN